

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Eijsden-Margraten
T.a.v.
Postbus 10
6269 ZG Margraten

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
6912887

Onze referentie
1316074

Datum 20 januari 2023
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam Kasteel Eijsden
Adres Graaf de Geloeslaan 8
Postcode/plaats 6245AS Eijsden
Gemeente/provincie Eijsden-Margraten; Limburg;
Monumentnummer 421723

Geacht college,

Op 14 november 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Kersenbomen te herplanten; in ieder geval net zo veel als er gekapt worden.
- De keuze voor de leilinden (in relatie tot deze plek) nader te onderbouwen.
- Naaldbomen toe te passen die niet gevoelig zijn voor de letterzetter zoals Abies of Larix.
- De diagonale zichtlijn naar de dikke boom in het parkbos te herstellen.
- De heesterlaag op te nemen in de plannen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan betreft herstelwerkzaamheden aan het groen in kasteelpark Eijsden.

Motivering

Het plan betreft een heraanplant van een boomgaard en de aanplant en kap van bomen in het parkbos. Over deze onderdelen heeft de RCE op 27 september 2022 (zaaknummer 1293941) eerder negatief geadviseerd. Over de heraanplant van een rij populieren heeft de RCE in dat advies wel positief geadviseerd.

Naar aanleiding van het negatieve advies heeft op 18-10-2022 een overleg plaatsgevonden tussen aanvrager, gemeente Eijsden-Margraten en de RCE en is nader toegelicht welke stukken en informatie nog ontbreken om positief te kunnen adviseren. Op 29 november 2022 heeft de RCE na ontvangst van aanvullende stukken een tussentijds negatief advies uitgebracht per email met nogmaals het verzoek om aanvullende informatie. Op 15 december 2022 heeft aanvrager opnieuw aanvullende stukken aangeleverd. Puntsgewijs heb ik daarover de volgende opmerkingen:

Herplant van de boomgaard

Eerder heb ik u aangegeven dat de herplant van de boomgaard een restauratie betreft en de later aangeleverde tuinhistorische verkenning geen gegevens bevat waarop deze restauratie gebaseerd is. Het nieuwe plantverband in de boomgaard gaat nu pragmatisch uit van de enkele bomen die er nog staan. Dit is voorstelbaar, maar hier spreekt geen grote visie of ambitie uit.

Belangrijk gegeven voor de restauratie van de boomgaard is dat Eijsden bekend stond om zijn kersenteelt en dit belang wordt duidelijk via verschillende bronnen. In de plannen worden geen nieuwe kersenvormen herplant, wel worden er kersenvormen gekapt.

Als niet voor de oogst wordt geplant, is aantasting door de fruitvlieg geen argument om geen kersen aan te planten, aangezien dit insect alleen de kersen aantast en niet de bomen. Wil men de oogst wel gebruiken dan is het voorstelbaar om terughoudend te zijn in het herplanten van kersenvormen. Maar ook in dat geval is het belangrijk om tenminste op een goed doordachte plek net zoveel kersenvormen te planten als er gekapt worden, waarmee toch voor een deel het historisch beeld met kersenbloesem wordt hersteld en recht wordt gedaan aan het verleden van Eijsden.

Ik adviseer om:

- Kersenvormen te herplanten; in ieder geval net zo veel als er gekapt worden.

Parkbos

In het parkbos worden nieuwe elementen toegevoegd, zoals de vijftien leilinden. De onderbouwing voor deze keuze ontbreekt nog steeds. Graag word ik hier over geïnformeerd en ook over de historie van de plek waar deze leilinden komen: was dit vroeger boomgaard en welke bomen stonden hier?

De veronderstelling van de RCE dat er op enkele plekken in het park meer naaldbomen (sparren) thuishoren wordt in de verkenning bevestigd. De naaldbomen in een klein parkbos waren niet zo zeer bedoeld als mijnhout, zoals door aanvrager wordt gesteld, maar eerder als maskering van de perceelsgrenzen of als 'groene' achterwand. Ik adviseer om:

- De keuze voor de leilinden (in relatie tot deze plek) nader te onderbouwen.

- naaldbomen toe te passen die niet gevoelig zijn voor de letterzetter zoals Abies of Larix.

In mijn advies van 29 november 2022 heb ik aanvrager gewezen op de imposante 'dikke boom', aan de noordwest kant bij de Maas en de diagonale zichtas richting deze boom. Deze zichtlijn is een drager van de ruimtelijke structuur. De boom is dood en de structuur is dichtgegroeid. Het lijkt er op dat in de voormalige diagonale zichtlijn verschillende grote tamme kastanjes aanwezig waren. In de nieuwe stukken blijft achterwege waarom deze structuur niet wordt hersteld. Een visie op de restauratie van dit ontwerp ontbreekt. Ook lijkt de dikke populierenboom (nr. 1294 op de aanplantkaart) te worden vervangen voor een treurwilg. De leesbaarheid van de aanplantkaart (kleuren en nummers) is iets verbeterd. Ik adviseer om:

- De dikke boom door de juiste boom te vervangen.
- De diagonale zichtlijn te herstellen.

Heesterlaag

De heesterlaag is niet opgenomen in de aanvullende verkenning, omdat het geen onderdeel uitmaakt van het project. In het Sim inspectierapport komt echter naar voren dat de heesterlaag gerestaureerd moet worden. Het ontbreken van de heesterlaag in de plannen illustreert het gebrek aan visie op de restauratie van het ontwerp. Ik adviseer om:

- De heesterlaag op te nemen in de plannen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,